

חשוון: תוצאות הבחירות

דיוני הכנסת על התקציב אינם אלא בלוף קבוע בחיי המדינה.

הבלוף של ביטול תוספת היוקר

מחרת היום פרצה התופעה החמורה ביותר בחיי המדינה בתשכ"ו: המשבר הכלכלי. גלים של אבטלה הציפו את ריכוזי העולים ואת העובדים הערביים בערים. הפעילות הכלכלית כולה רפתה וחלתה. היו שייחסו את כל התופעות האלה למוזימה ממשלתית. אולם אפילו חשד זה היה בכחית

סבת: הקמת הקואליציה

בלוף. לממשלה לא היתה תוכנית כזאת — כי לא היתה לה תוכנית כלל.

אמנם דיברה הממשלה, בראשית ימיה, על "מיתון" ו"ריסון". אולם היא לא התכוונה לכך ברצינות. כאשר אירע הדבר מעצמו, כתוצאה מחוסר תיכנון כלכלי, נדהמה הממשלה עד למעמקי לבה, מיהרה לפעול, בחוסר-יעילותה הרגילה, בכיוון ההפוך מזה שנקבע בהכרזותיה. היא נזעקה להציל את המפעלים הכושלים, חסרי הכדאיות היסודית. אותם הקימה היא עצמה, בגילגוליה הקודמים, ללא תוכנית וללא מחשבה. היא לא יכלה להרשות לעצמה להביא לסגירתו אף של אחד מהם. להיפך, היא היכננה עידודם של מיפעלים כושלים נוספים בעיירות הפיתוח, ברחבי הארץ, כדי לספק תעסוקה לתושביהן המובטלים.

אי"ר: מהומות ביקור אדנאר

במקום תוכנית כא, כרגיל, בלוף: "התוכנית הכלכלית החדשה".

הגרעין המוצק האחד של תוכנית זו הוא חיסול תוספת-היוקר. הדבר הוצג כתרופת-פלא, המכשיר להגברת הייצוא, להבראת המשק, להשגת העצמאות הכלכלית. לגבי העובד השכיר, ששכרו נפגע על-ידי ההתייקרות המתמדת, לא היתה גיזלת תוספת-היוקר בבחינת בלוף. לגבינו היא היתה עובדה מוחשית מאד. אולם גם הפועלים שוכנעו ברובם, על-ידי התעמולה הבלתי-פוסקת, כי הדבר דרוש למשק. מה גם שהמערכה של מפ"ם נגד הביטול נתגלתה תישמרה כבלוף פרטי משלה. מפ"ם לא חלמה כלל להילחם ברצינות, ולסתכן בנירוש מן הקואליציה.

האמת היא שביטול תוספת-היוקר לא יכריח את המשק במאומה. התוספת כולה אינה אלא תופעה שולית בכלכלה.

לגבי הוצאות-הייצור היא חשובה לאין שיעור פחות מן הריבית המופקעת, אותה משלם כל מיפעל יצרני לבנקים ולממשלה. היא מתגוננת בין 13 ו-18 אחוזים, מהוה הוצאה הרבה יותר גדולה מתוספת-היוקר.

מבחינה כלכלית, ביטול התוספת הוא בלוף — והדבר ותגלה בשנים הבאות.

שאר חלקי התוכנית הכלכלית החדשה, עליה דיברו והתמקחו ללא הרף במשך חודשים רצופים, הם סיסמות ריקות. מפ"ם ואחדות-העבודה דרשו, שוב כבלוף למען בוחריהן, העלאת מס-רכוש ומיסים דומים, שבמציאות הן כלכלית הקיימת רוקנה אותם מכל תוכן מעשי.

מעבר לכל החיכוחים והפרסומת, הוזקרה עובדה פשוטה: לממשלה אין תוכנית, ואין תוכנית אף לחלק אחד ממנה. גם לא יכולה להיות לה תוכנית, כי אין לה מוסד כלכלי רציני, שיהיה מסוגל לעבד תוכנית מציאותית. ואילו היה קיים מוסד כזה, לא יכול היה להיות לעבודתו ערך, כי המישטר מורכב מקבוצות-לחץ שיתנגדו בהצלחה לכל פריט הפוגע בהן.

לכן לא נשאר מוצא אלא הגבס בלופים.

בלוף על הגבול

בשטח המדיני לא היה המצב שונה. כאן נשמע קול חדש, קולו של אבא אבן, שירש את מקומו של גול-דה מאיר במשרד-החוץ.

זמירות יפות על שלום, על "המרחב", על אקלים חדש של הבנה ישראלית-ערבית, מילאו את החלל. מה עמד מאחוריהן? שום דבר לא.

אבן היה יכול לבצע מהפכה במשרד-החוץ, מייד עם כניסתו. הוא יכול היה לבנות מחלקה רצינית לביצוע מדיניות חדשה במרחב. אולם הוא נתקל בהתנגדות הכת של הסירי גולדה, שהשתלטה זה מכבר על המשרד. והוא השתמש מן הקרב.

לכן, אפילו רצה אבן להגשים את הצהרותיו, לא היה יכול לעשות זאת. פשוט אין כלים לכך. מחלקת המיזרח התיכון במשרד-החוץ הוא אבר מדולדל, המעי העיוור בגוף המנופח של המשרד. אין לה מחלקת מודיעין, אין לה אינפורמציה, אין לה צוות המסוגל לתכנן מיבצעים ולבצעם. יש בה שניים-שלושה פקידים מתוסכלים.

מכיוון שגם הערבים היו עסוקים בעסקיהם, לא אירע השנה דבר ביחסי ישראל-ערב.

המאורעות היחידים היו על הגבול הצפוני. גם הם היו תוצאה של בלוף — הפעם מצד הסורים.

סוריה היא מדינה חלושה ומפולגת. אין לה צבא יעיל, כי הטיהורים המתמידים אכלו כל שריר של יעילות בה. במקום כוח צבאי, בא בסוריה הבלוף של הכרזות-מלחמה

חרושת הבדיחות

ליד משרד ראש-הממשלה נעצרה מכונת ריקה, ואש" כול יצא ממנה.

★ ★ ★
"למה לא אכלו את אשכול באפריקה?"
"כי הוא לא בן-אדם."

★ ★ ★
למה הצליח אשכול במסעו באפריקה?
כי בן-גוריון השחיר אותו.

★ ★ ★
כשמינחם ספור היה בניוירוק, הוא נתן נדבה לקבצן.

הקבצן: "אני לא מכיר אותך מהפכיבה. מנין אתה?"
ספור: "מישראל."

הקבצן: "אז קח את הכסף. מחברים למקצועי אני לא לוקח כסף."

★ ★ ★
למה אבא אבן אינו מודד חליפה אצל חייט המשתמש בסיכות?
כי הוא פוחד שהבאלון יתפוצץ.

★ ★ ★
במיסגרת הקימוצים החזירה גולדה מאיר את המכונית שלה.
מהיום והלאה היא נוסעת על מטאטא.

★ ★ ★
מה ההבדל בין ממשלת עיראק לממשלת ישראל? בממשלת עיראק יש רק שלושה כורדים.

★ ★ ★
מה ההבדל בין ממשלת סוריה לממשלת ישראל?
בממשלת סוריה יש רק חוראני אחד.

★ ★ ★
מה ההבדל בין אנגליה לישראל? בישראל קמונטנס היא מישהה נגד ג'וקים.

★ ★ ★
מה ההבדל בין שוויץ לישראל? בישראל עס-עובד זו הוצאת ספרים.

★ ★ ★
מהו העסק הטוב ביותר בעולם? למכור את המדינה במחיר ההשקעה, ולקנות אותה חזרה בשווייה הנוכחי.

★ ★ ★
התגובה היחידה של המערך על מפעל-הבחירות של רפ"י:

בן-גוריון הציג למשה חיים שפירא לבנות מחדש את בית-המיקודש. שפירא יבנה את הבית, ובן-גוריון יבחר את הקרבנות.

חניש השנה נשפך

"שמעת את הבדיחה האחרונה?"
"אשכול הוא ראש-הממשלה!"

מאות בדיחות בסיגנון זה הציפו השנה את הארץ. כמו הרב טולידאנו ויוסף אלמוגי בשנים קודמות, היה השנה לוי אשכול הגיבור הראשי של הבדיחות הישר-אליות.

שרות-ההפצה של בדיחות אלה היה מורכב בעיקר מ' אנשי רפ"י, שהצמידו להן גם בדיחות על אבא אבן, על פינחס ספיר, ועל גולדה מאיר. זה היה העיסוק העיקרי של רפ"י. העובדה שבדיחות אלה הפכו לתחביב ציבורי כללי מלמדת הרבה על מצב-הרוח של הציבור במדינה. להלן תמצית קצרה, מסודרת עד כמה שאפשר לפי הגיל של הבדיחות.

★ ★ ★
למה אשכול הוא חצי נחמה?
כי הוא צרת רבים!

★ ★ ★
למה נכשל הנסיון של רפ"י לתפוס את השלטון?
כי הם לא מצאו אותו.

★ ★ ★
הטלפון מצלצל בביתו של אשכול.
"אפשר לדבר עם ראש הממשלה?"
"לא, מרים איננה בבית."

★ ★ ★
אילו היה אשכול ראש-הממשלה, היה הכל אחרת.

★ ★ ★
מה ההבדל בין אשכול וג'יימס בונד? — 7.

★ ★ ★
"שמעת, אשכול נעלם בדגניה. חיפשו אותו ומצאו אותו יושב במחסן, ביד אחת תפוח-אדמה קטן, ביד השנייה תפוח-אדמה גדול. הוא היסס כל הזמן לאיזה ארגון שייך כל תפוח."
זה לא מצחיק!
אבל זה מכאיב."

★ ★ ★
הפגנה המונית של סטודנטים בירושלים צעדה אל בניין ראש-הממשלה.
היא תבעה להחזיר את אשכול לשלטון.

★ ★ ★
מלצר: "אדוני ראש-הממשלה, רוצה תה או קפה?"
אשכול: "תשאל בבקשה את מרים."
מלצר: "מרים איננה."
אשכול: "אז תן לי חצי-חצי."

★ ★ ★
למה אשכול מתנגד לניתוחי מתים?
כי זה כואב.